

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
6. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Kilencven év mesgyéjén.

Történelmünk fölemelő tanulsága szerint az erdélyi magyarság minden olyan eszmét és mozgalmat fölkarolt, ami a haladást munkálta. Iskoláiban tüzhelyeket teremtett a szellemi művelődésnek, törvényeiben az igazság és szabadság követelményeinek megfelelően szabályozta a polgárok életfolyását, intézményeket létesített mind az erkölcsi, mind a gazdasági élet előbbvitelére, ültetett, épített, szervezett, szóval minden téren szívvel-lélekkel résztvett az emberiség jóra való törekedésében.

Most, amikor a sors ellenünk fordult és lépten-nyomon el akar sodorni a nap alól, amikor minden nap meghozza vagy keserves anyagi veszteséget vagy lesújtó lelki csalódását: tekintetünket minél gyakrabban kell multunk szép emlékeihez fordítanunk s ezeknek fényénél újra meg újra meggyőződnünk, hogy nem vagyunk értéktelen, gyöngé nemzetség, amelyet a megpróbáltatások könnyű szerrel meg tudnának fosztani életerejétől. Ime, ebben az évben kilencven esztendeje mult már annak is, hogy az erdélyi magyarság vezető szellemei a mezőgazdaság fejlesztésére egyesületet alapítottak!

Az Erdélyi Gazdasági Egylet, vagy ahogy rövidítve nevezni szoktuk: az EGE ez alatt a kilencven év alatt milyen rengeteg munkát fektetett bele az erdélyi rög megjavításába, milyen sok lelki erőt lobogtatott el a mező-

gazdasági világosság fönntartására és terjesztésére.

De az Ege nemcsak munkásságának áldásait hagyta örökül nemzedékről nemzedékre, hanem küzdelmeinek lelkesítő példáit és tanulságait is. Az egylet a válságos idők folyamán nem egyszer került veszedelembe. A hatalom sujtó vagy fojtogató keze nem egyszer fenyegette kimulással, közöny, belső ellentétek nem egyszer akasztották meg lendületes fejlődését, de mindig akadtak bátor magyar lelkek, akik az ellenséges indulatokkal szemben fölvetették ügyét, a közönyt megtörték, a viszályt békére fordították, az anyagi bajokat orvosolták.

Ezeknek a vezető szellemeknek legnagyobbját, gróf Mikó Imrét, hálával kell az emlékek felújításának alkalmával megemlegetnünk.

Ő volt az, aki a negyvennyolc-negyvenkilences szabadságharó gyászos bukása után a magyarság jövőjét közmü-

lödési és gazdasági intézmények útján igyekezett megmenteni. A magyar művelődés munkálására megteremtette az Erdélyi Múzeum Egyletet és a gazdasági élet szolgálatára újjászervezte az Erdélyi Gazdasági Egyletet. Pedig milyen nagy nehézségeket kellett eloszlatnia az ötvenes évek zsarnoki uralma alatt!

De a szent tűz nem aludt el, a sötétség nem tudott urrá lenni a magyar jövőnön. A következő évtizedek alatt az Erdélyi Gazda-

Török Bálint.

sági Egylet az idők szelleméhez alkalmazkodva az áldásos munkák hosszú sorozatát végezte el.

Megváltozott sorsunk új feladatok elé állította a sokat próbált szervezetet. A nagy birtokok kicsinyre zsugorodtak, mezőgazdasági érdekeink most elsősorban a kisbirtokosok sorsához fűződnek. Remélnünk kell és az utóbbi évek tapasztalatai alapján remélnünk is lehet, hogy az EGE elég ruganyos és hajlékony lesz, hogy ehhez az új helyzethez is alkalmazkodjék s most már egész birtokos osztálynak érdekképviselőjét vállalja és megoldja.

Ennek a feladatnak megoldására *Török Bálint* személyében a viszonyokkal ismerős, a szervezés munkájában jártas, a belső kérdések intézésében okos és tapintatos ember áll az egyesület tevékenységének irányításánál. *Török Bálint* neve és munkássága sokkal ismeretesebb, semhogy sok szóval kellene őt, a tettek fáradhatatlan emberét elhalmoznunk. Az Erdélyi Gazdasági Egylet a közelebbről megtartott közgyűlésen titkárságból igazgatónak léptette elé. Ezzel nyilván nemcsak kiváló érdemeit kívánta jutalmazni, hanem azokra a nagy feladatokra is el akarta kötelezni, amelyek az Egyesületre mostani nehéz viszonyaink között várnak.

Mi is melegen köszöntjük *Török Bálintot* előléptetése alkalmából és erőt kívánunk neki a nagyelődök örökségének méltó hordozására!

Mit tartalmaz az adósságrendező törvény?

Írta: dr. Gabányi Imre.

III. FEJEZET.

Az adósságoknak azokkal a hitelezőkkel szemben való rendezése, akik az I—II. fejezet rendelkezéseit nem fogadták el

A törvény jogot ad a hitelezőknek arra, hogy a mezőgazda és városi adósok által tett ajánlatot visszautasítsa és ragaszkodjék teljes követeléseinek kifizetéséhez. Az a hitelező azután, aki a kedvezményeket megadni nem akarja, köteles az adós lakhelye szerinti törvényszéknél a törvény kihirdetésétől számított 40 nap alatt, azaz május hó 17-ig erre vonatkozó nyilatkozatát beadni.

A nyilatkozatnak tartalmaznia kell a hitelező és adós nevét és lakhelyük megjelölését, a követelés számszerű összegét az eredeti tőke megnevezésével, a már felvett és még hátralékos kamatok összegét, úgy a követelés természetét, a jogcímet, amiből származik és az arra vonatkozó biztosítékokat.

A megtett nyilatkozatot visszavonni nem lehet és annak semmiféle fenntartást, vagy megszorítást sem szabad tartalmaznia.

Amennyiben 40 napon belül a hitelező a szabályos nyilatkozatot nem tette meg, akkor az I. és II. fejezet rendelkezései őt feltétlenül és visszavonhatatlanul kötelezik.

Ezekre az adósokra nézve a törvény az a kedvezményt állapítja meg, hogy tartozásukat 10 év alatt kell lefizetniük és pedig az eredeti tőke után járó évi 1%-s kamattal együtt és a fizetést minden év december 15-én kötelesek teljesíteni, megkezdve azt 1934. december 15-én. A 10 éves határidőt a minisztertanács ugyanazon feltételekkel további 5 évre hosszabbíthatja meg.

Nem mondja ki a törvény, hogy mennyit és hogy kell az adósnak törleszteni, de abból a tényből, hogy a kamatok nem fizetése esérére csak az adós jövedelmére enged végrehajtást a kamatok behajtására, következik, hogy az adós a 10 éven belül tőkét törleszteni egyáltalán nem köteles.

Joga van az adósnak arra, hogy a hitelezője által felszámított kamatokat akár kereset, akár kifogás alakjában megtámadja, még akkor is, ha már időközben végleges bírói határozat hozatott volna azokat illetően. Akkor azután, ha azt állapítanak meg a hatóságok, hogy a kamat, jutalék, vagy más járulék címén felszámított összeg a törvényes egyszerű kamatot meghaladja, a fizetést mint uszorás ügyletet kell tekinteni és a törvényes kamatot meghaladó összeget a tőkébe kell beszámítani.

Épen így szállítandó le a még ki nem fizetett kamat, jutalék, stb. összegek is és az adósnak minden bizonyítási mód rendelkezésére áll állítása bizonyítására.

Hogy a III. fejezet rendelkezései törvényre jussanak az állam a közérdek szempontjából jogosított az ilyen követeléseket egészben, vagy részben kisajátítani.

A kisajátítást a minisztertanács által felhatalmazott pénzügyminiszter által beadandó kérelemre mondja ki a törvényszék és az eljárás:

rendes közérdekű kisajátítási szabályok szerint történik.

A kisajátítási árat a kisajátított követelés valódi értéke szerint állapítja meg a bíróság és annak meghatározásával az adós vagyonának és tartozásának egymáshoz való arányát és a kisajátítandó követelésnek a többi követeléshez viszonyított rangsorát veszi számításba.

Ha az értéket megállapították, úgy azt vagy készpénzzel, vagy 4%-os kamatozása és 50 év alatt törlesztendő járadék kötvényekkel egyenlítik ki.

Mihelyt a kisajátítást kimondotta a bíróság egyidejűleg fel is függeszti az összes végrehajtási lépéseket addigra, amíg a vételárat letétbe helyezik. Ha azután a hitelezőnek nincs még végrehajtási joga, köteles követelését perben állapítani meg és ebbe a perbe bevonni az államot is.

Mihelyt a kisajátítási árat az állam letétbe helyezte, azonnal megszerzi a volt hitelező összes jogát és az köteles a pénz felvétele előtt a végrehajtási jogot igazoló határozatot a bíróságnál letenni.

Azt, hogy a kisajátított követeléseket mi módon hajtja be az állam, későbbi törvény fogja meghatározni.

Mindazon biztosítási és kielégítési végrehajtási lépéseket, amiket az ilyen követelésekre vonatkozóan a törvény kihirdetése előtt tettek, az adós kérésére a bíróság hatályon kívül helyezi. Ehhez a kéréshez a hitelező által tett nyilatkozat hiteles másolatát kell csatolni.

Amennyiben árverési vétel ellen határidőn belül a Semmitőszékhez beadott és még el nem intézett panasz létezik a Semmitőszék az árverést hatályon kívül helyezi.

Ezeket a rendelkezéseket a törvény 40–49 §-ai foglalják magukba.

Külföld

Magyarok panasza a szerbek ellen. A Népszövetség májusi rendes ülése nem várt izgalommal kezdődött. Az izgalom oka a magyar kormány egyik panasza, amelyet a szerb kormány ellen nyújtott be, a sorozatos szerb határsértések miatt. A panasz részletesen kifejti és bizonyítékokkal támogatja a határszéli szerb közegek visszaéléseit, amelyeknek 15 halottja van s rámutat arra, hogy a szerb hatóságok folytonos zaklatásai majdnem lehetetlenné teszik a szerb területen birtokos magyar gazdáknak földjeik használatát, amit pedig nemzetközi megállapodások biztosítanak. Végül kifejti a panasz, hogy a magyar kormány azért kényszerült a Népszövetség segítségének igénybe vételére, mert a szerb kormány többszöri megkeresésre nem is válaszolt. A panasz különösen a kisantant körében keltett izgalmat, mert — valószínűleg szerb sugalma-

zásra — az a vélemény alakult ki köztük, hogy a magyar kormány lépése mögött tulajdonképpen Olaszország áll s a panasznak az a célja, hogy megbontsa a kisantant egységét, ami abból is kitűnik, hogy a magyar panasz nyomatékosan kiemeli, hogy Romániával és Csehországgal teljesen nyugodt és rendes a határszéli forgalom.

A panasz tárgyalása a Népszövetség legközelebbi ülésére marad, mert módot kívánnak adni a szerb kormánynak nyilatkozattételre.

Népszavazás a Saar-vidéken. Németország legnyugatibb sarka, a Saar-foly és Franciaország között még francia megszállás alatt van a békeszerződés rendelkezése alapján s a jövő évben népszavazással fog dönteni arról, hogy hova kíván csatlakozni? A terület kicsi. Lakosságának száma félmillión alól van. Nagy értékek vannak bányáiban s ezért szeretné megnyerni Franciaország. Erre azonban kevés reménye van, mert a tisztán német lakosság

változatlan hűséggel ragaszkodik Németországhoz s így a népszavazás eredménye nem kétséges. A népszavazást a Népszövetség fogja elrendelni semleges vezetés alatt s már a mostani népszövetségi ülés foglalkozik a népszavazás foganatosításának módozataival.

Új élet kezdete. A magyar-olasz-osztrák kereskedelmi szerződéseket Rómában ünnepélyesen aláírták, az eddiginél szorosabb gazdasági kapcsolatot teremtvé a három ország között s megfelelően biztosítva egymás gazdasági és ipari termékeinek kölcsönös elhelyezését.

Az irányadó angol ujságok nagy meglepéssel fogadták a római megállapodásokat és kiemelik, hogy azok a túlzók ön-ellátás gondolatán önzetlenül felelemelkedve, széleskörű gazdasági, ipari és kereskedelmi összeköttetést teremtenek meg. első ízben a nagy háború befejezése óta.

Jól sikerült a magyar áru-mintavásár. Minden eddiginél nagyobb keretben és szebb eredmé-

ménnyel zárult be a tizedik magyar mintavásár. Látogatóinak száma hatszázezer s ebből kilenevezezer külföldi, a világ 36 államából, köztük Indiából, Ausztráliából és Kanadából is. A vásárlás nagyon nagy méretű volt: kétmillió üzletet kötöttek s csaknem háromezer vasuti teherkocsi rakományt szállítottak a külföldre. A forgalom pénzbeli értékét még nem számították össze véglegesen.

A magyar külkereskedelmi forgalom a vásárt megelőző időben is megtartotta emelkedő irányát s már április végéig 21 millió pengő értékű kiviteli többletet mutat, bár a bevétel a múlt évihez viszonyítva nagy emelkedést mutat.

Mandzsú—orosz határviilongás. A mandzsú—orosz határt alkotó Amur folyamán az orosz határőrség több ágyulövessel megrongált egy mandzsú hajót, amely az orosz part felé közeledve, többszöri orosz felszólításra sem válaszolt. A mandzsú-kormány (amiről tudjuk, hogy a japáni kormány eszköze) felvilágosítást kért Oroszországtól az eset miatt és bizonyára komoly elégtételt fog kérni, mert maga mögött érzi Japán féltelmes hatalmát.

Németország a Népszövetségben? Hírek szerint Németország angol kövvetítéssel megint be kíván lépni a Népszövetségbe, hogy ezzel biztosítsa a leszerelési tanácskozás sikerét, vagy talán megakadályozza teljes feloszlását.

Dollfus nehéz hete. Az elmúlt héten Ausztria különböző helyein bombamerényletek egész sorozatát készítették elő az osztrák kancellár ellen. Szerencsére siker nélkül. A kis termetű kancellár kijelentette, hogy sem mi sem fogja visszatartani kötelessége hű teljesítésétől.

Minden okos kisgazdát érdekelnek az
olcsón megszerezhető és megbízható

haszon és fajbaromfitenyésztési cikkek és felszerelések

Keltetőgép, Műanya. Vérvizsgált faj-tenyészállatok. Tenyész és Keltetőjások minden fajban. Műtakarmánytápisztek, Baromfivész elleni szérumok, Fertőtlenítő szerek, Szétszedhető baromfiólak, Mintatelepek, tervrajzok, Gyümölcsfákat pusztító rovarok elleni védőszer, Oltvány, Kötszerek, Fertőtlenítő és Permetezőgépek és minden gazdasági árut felölő cikkek. Kérjen ingyen árjegyzéket!

B. ADORJÁN JENŐ CLUJ-KOLOZSVÁR,
Calcea Nojtor 87. — Telefon: 11-68. — Válaszbélyeg mellékelendő.

Baromfitenyésztési hírek

Széza: a magyar lelkiismerethez!

Minden udvarhelyi magyar választó az Országos Magyar Párt jelöltjére, dr. Abrudbányay Edére adja szavazatát!

Aki nem a Magyar Pártra szavaz, megcsufolja őseit és a székely népet.

Remény van rá, hogy a hatóság ezúttal nem fog a szavazókkal szemben erőszakot alkalmazni, tehát mindenki magyar lelke és becsületludása szerint döntheti el, hogy kire szavazzon.

Az Országos Magyar Párt választási jele:

Ez alatt a jel alatt dr. Abrudbányay Ede győzni fog, mert így kívánja a magyarság érdeke.

Juniusban lesz a parlament rendkívüli ülészsaka. A parlament rendkívüli ülészsakát valószínűleg junius hónapban hívják össze. A sürgős törvényjavaslatokat a parlament megvívásának napján előterjesztik, így a rendkívüli ülészsak rövid ideig fog tartani.

Sérelmeket tárgyalt a Magyar Párt elnöki tanácsa. Az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa, mint lapunk előző számában röviden jeleztük, nagyjelentőségű ülést tartott. Az elnöki tanács megállapította, hogy az

egyenlő elbánás elvét a kormány a magyar kisebbségre nem alkalmazza. A Magyar Párt szorgalmazni fogja, hogy az oktatás terén a román kormány nemzetiségi megkülönböztetés nélkül hajtsa végre azt, amit a nemzetközi szerződésekben vállalt. Kérni fogja továbbá, hogy a székelyföldi lakosság javára ugyanolyan kedvezményeket biztosítsanak, mint a mővidék lakosainak számára. Az elnöki tanács foglalkozott a magyarság iskolaügyi panaszaival, továbbá az új konverziós törvényvel kapcsolatban felmerült teendőkkel. Megbizást adott a közgazdasági szakosztálynak, hogy az adósságrendezés fontos kérdését tegye részletes tanulmányozás tárgyává.

Titokzatos ügyben nyomorak. Chiru ezredes, katonai ügyész, újabb titokzatos bűnügyben nyomoz. Az ügyész több helyen tartott éjszakai házkutatást. Bukaresti újságok ebből arra következtetnek, hogy a szeguranca újabb összeesküvést derített fel. A hír valószínűleg nem igaz, mert senkit sem tartóztattak le.

Megdorgálták az ifju liberálisokat. Lapedatu, erdélyi miniszter Kolozsváron megdorgálta az ifju liberálisokat. A miniszter a következő szavakat intézte a liberális párt fiatal tagjaihoz: — Azért jöttem közéték, hogy megdorgáljalak benneteket. A utóbbi időben valami baj lé-

Hogyan?... Még nem próbálta ki a Togal-t?!

Togal millió esetben bevált mint hatásos szer

Rheuma | Köszvény | Ülőidegzsába

Spanyolnátha • Ideg- és főfájás • Hüléses megbetegedés
esetén.

Nincs ennél jobb szer! Biztosan használ!

Semmiféle hasonló készítmény, bárhogy dicsérik is, nem tud felmutatni több mint 6000 orvosi véleményt! **Togal oldja a lúgysavat** és így a bajt közvetlenül gyökerében támadja meg! **Ne kísérletezzék** más hasonló szerekkel! Mások megtették ezt Ön helyett és **Ők mind Togal-t szednek most!** **Egy kísérlet Önt is meg fogja győzni!** Az összes gyógyszerlárokban és drogeriákban. Lei 52.—. A Togal-tabletta svájci készítmény!

Togal-t szednek most!

Egy kísérlet Önt is meg fogja győzni! Az összes gyógyszerlárokban és drogeriákban. Lei 52.—. A Togal-tabletta svájci készítmény!

ent a fegyelem körül. Meggon-
olatlan nyilatkozatokkal alá-
státok a párt tekintélyét.

Liberális néppárt alakul. A
Magyar Nép előző számában
közöltük, hogy a két liberális
árt egyesülése elé elháríthatat-
an akadályok tornyosultak. A
elognak érdekes következmé-
yei lettek. Bralianu György új
berális pártja összefogott Ava-
escu tábornok pártjával. A két
árt hivatalos lapjai nagy öröm-
nel hozták nyilvánosságra a két
árt összefogását. Hír szerint a
ét párt központi bizottsága a
ővő hónap közepéig ki fogja
mondani a két párt egyesülését.
Az egyesült pártnak liberális
léppárt lesz a neve és Avar-
u tábornok elnöklete alatt fog-
a felvenni a politikai küzdel-
et.

Eredményel járt közbe a
Magyar Párt az elboesátott vas-
utasok ügyében. Ismeretes, hogy
a román nyelv nem tudásának
örügye alatt Erdély és Bánát te-
rületén sok vasuti műhelymun-
kást és vasuti alkalmazottat el-
karkáltak május 15-én bocsátani.
Az ügyben közbenjártak dr. gr.
Bethlen György, az Ország-
os Magyar Párt elnöke és
dr. Gyárfás Elemér szenátor.

Mereuta vasutigazgató a közben-
járásra távirati uton intézke-
dett, hogy a május 15-én lejá-
ró határidőt 45 napig hosszabbít-
sák meg. Ebből az intézkedés-
ből arra lehet következtetni,
hogy a magyar képviselők és
szenátorok közbenjárása ered-
ményes lesz.

Hírek

Nagyjelentőségű ítéletet ho-
zott a marosvásárhelyi ítélőtá-
la. Borcsa Gergely, csikszeredai
gimnáziumi tanárt arra akarták
az alsófoku tanügyi hatóságok
kényszeríteni, hogy gyermekeit
állami iskolába irassa be. A ha-
tóságok azzal indokolták hatá-
rozatukat, hogy a Borcsa név
román eredetű s így Borcsa
gyermekei román nemzetiség-
űek. Borcsa tanár a határozat-
ot perrel támadta meg a ma-
rosvásárhelyi ítélő táblánál. Be-
bizonyította, hogy neve és szár-
mazása is magyar. De ettől el-
tekintve azt is kifejtette Borcsa
a bíróság előtt, hogy mindenki-
nek jogában áll nemzetiségét
megállapítania. A bíróság teljes
egésében elfogadta Borcsa ér-

velését. Kimondotta, hogy a név
vegyelemzés semmiféle jogsza-
bályon nem alapszik, tehát a
szülőket iskolaválasztási joguk-
ban nem lehet korlátozni. A ma-
rosvásárhelyi ítélet általános
feltűnést keltett a kisebbségek
körében.

Az idén nem lesz nyári idő-
számítás. A vasut igazgatósága
összeállította az új nyári menet-
rendet. Az új menetrend nem al-
kalmazza a nyári időszámítást,
vagyis az idén az órákat nem
viszik a nyári időben 60 perccel
előre.

Megnémult istenkáromlás
közben. A Kézdivásárhely mel-
letti Torja községben történt az
alábbi eset. György János, jó-
módu gazdálkodó vetését vizs-
gálgatta. Miközben lónkrement
vetése fölött siránkozott, károm-
molni kezdte az Istent. Egyszer
csak a nyelve elakadt és egy
hangot sem tudott kiadni. Mire
hazaérkezett, nyelve megda-
gadt és csak írásban tudott esa-
ládjával értekezni. Azonnal or-
voshoz szállították. Az orvos
megállapította, hogy a baj gu-
taütésből származik. Az isten-
káromlásért tehát nagyon meg-
bünhődött György János.

Leleplezték Bem tábornok gében érdekl. Dr. Páter Béla szobrát. A magyar szabadságharc legendás vezérének, Bem tábornoknak szobrot emeltek Budapesten. A szobrot közlebről fényes ünnepség keretében leplezték le.

Tiltakoztak a görögkeleti egyház gyűlésén a konkordátum ellen. Az erdélyi görögkeleti egyház gyűlésén éles támadás hangzott el a Szentszék és a román kormány között létrejött konkordátum ügyében. Tudvalevőleg a konkordátum a római katolikus egyház és a román állam viszonyát szabályozta. Chirila Lázár teológiai tanár javasolta, hogy a kormány bontsa fel a konkordátumot, mert a konkordátum nem tartja szem előtt a román állam érdekeit. A magyar katolikusoknak igen nagy jogokat adott. Chirila kifejtette, hogy a konkordátum a román királytól elveszi a patronátusi jogot. Ezt a jogot pedig a régi Osztrák és Magyar Monarchiában a Habsburgok szabadon gyakorolták.

Megjelent a „Mezőgazdasági Szemle“ májusi száma. A „Mezőgazdasági Szemle“ májusi száma gazdag tartalommal jelent meg. A folyóirat értékes anyagából kiemeljük a következőket: „**Kiapadtak az ég csatornái**“ címen, dr. Nagy Endre irt érdekes cikkeket a nagy szárazságról. Hexter Béla vegyész-mérnök a legújabb és leghatásosabb műtrágyáról, a „Péti só“-ról irt figyelemreméltó értekezést. Általános érdeklődésre tarthat számot Deutsch Dezső cikke, a gyümölcsvirágok megtermékenyüléséről. Ebben a cikkben egy szerelmes regény hangulatáig ivelő formában tárgyalja a jeles szakíró a gyümölcsfa-virágok szerelmét. Ez a cikk nemcsak a gyümölcstermelőket, hanem a nagyközönséget is legszélesebb réte-

gy varázslatos hatású gyógynövényt ismertet a folyóirat hasábjain. Br. Blomberg Lajos a „Vadászat“ c. rovatban irt időszerű kérdésekről. A „Haladás“ és „Tarlózás“ rovatból kiemeljük a következő cikkeket: „**Sikerült az édes ízű paradicsom nemesítése**“, „**Villamosság az élelmiszer fertőtlenítés szolgálatában**“, „**Ujabb dicséret a savanyukáposztáról**“, „**Szőlővédelem**“, „**Hány zivatar van a földön?**“, „**Nagy gonddal kell végezni a zöldeges kertek trágyázását**“. A tartalmas folyóiratot a budapesti mezőgazdasági kiállításon felvett képek díszítik. A képek által az is fogalmat alkothat magának a budapesti kiállítás szépségeiről, akinek nem volt alkalma személyesen megnézni. A folyóirat előfizetési ára egy évre 8) lej. Megrendelhető a kiadóhivatalnál Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop, v. Brassai-utca 5. **Erőszakos adóellenőr.** Rusuiceanu Péter adóellenőr egy nagyváradai uriaszony házában lakott. Az adóellenőr elköltözött házból, házbéret azonban nem fizette ki. Az uriaszony Rusuiceanun az utcán felszólította, hogy fizesse ki tartozását. Az ellenőr erre az asszonyt rugni és pofozni kezdte. A szerencsétlen uriaszony a durva üllegetéstől véresen esett össze a járdán

— **Megették a sorozó katonatiszteket.** Dél-Amerikában Bolivia és Paraguay között háboru dúl. Ezt a háborút nagyon megunták a Boliviában élő indiánok, akik nemrégén tüntetésköpen megették a sorozó katonatiszteket. Boliviában több kivándorolt magyar él, akik közül az egyik rendkívül érdekes levélben irta meg a délamerikai kabbalizmus történetét **Tolnai Világlapjának.** K népszerű képeslapnak még a világ legtávolabbi részében is vannak előfizetői és olvasói.

Vérszegények, sápadtak, érvagyatlanok, legyengültek, gyökori fejfájásban szenvedők, tődő és mellbetegek, gyomor- és bélbajban szenvedők, kérjenek ismertető füzetet a fenti betegségekéről. Teljesen díjtanul küldi: **dr. gutori Földes Béla gyógyszerészre és vegyészeti laboratóriuma, Arad, Str. Eminescu 2.**

Két évi börtönre ítélték egy református lelkészt. A temesvári hadbírótság most hozott ítéletet Gavallér Lajos kisteremi református lelkész ügyében. A katonai ügyészség azzal vádolta a református lelkészt, hogy a múlt évben hősök napján, a csütörtökre esett, nem tartott istentiszteletet, hanem azt a következő vasárnap tartotta meg. Az ügyészség azzal vádolta a papot, hogy azért tartotta három nappal később az ünnepi istentiszteletet, mert Magyarországon is akkor tartják a hősök napját. Gavallér védekezésében előadta, hogy a hősök napján magas lázzal feküdt és ezért nem tudta megtartani az ünnepi istentiszteletet. A védekezés ellenére a hadbírótság súlyos ítéletet hozott a református lelkész ügyében: két évi börtönre és 2000 lej pénzbüntetéssel sújtotta. Gavallér felebbezett az ítélet ellen, a katonai törvényszék ítélmében azonban azonnal tartóztatták.

Hazatért húsz évi fogság után Horváth József nyiregyházi téglagyári munkás 1914-ben harctéren eltűnt. A hivatalos jelentések szerint Horváth esztendőnként ütközetben hősihalált halt. Horváth családjának és ismerőseinek nagy meglepetésére közlebről hazaérkezett Nyiregyháza. Horváth mindent megígért, hogy hazatérhesen Oroszországból, de szándék csak most sikerült.

Tűz volt Berében. A Nagykároly közelében fekvő Bere községben tűz pusztított. A tűz következtében három lakóház elpusztult. A bereiek segítségére siető szaniszlói, mezőfényi és nagykárolyi tűzoltóság odaadó munkájának köszönhető, hogy nem égett le a község.

Hamis vád egy református lelkész ellen. Csepreghi János református lelkész azzal vádolták, hogy a lakosságot arra biztatta, ne fizessen adót. Csepreghit a csendőrmester jelentette fel. A dési bíróság most tárgyalta Csepreghi ügyét és a tanuvallomások alapján felmentette a vád alól.

Nagy sikerrel zárult a budapesti Nemzetközi Vásár. Jeleztük lapunkban, hogy a budapesti nemzetközi vásár ideje sikere felülmúlja a múlt évek sikerét. A vásárnak több mint félmillió látogatója volt, akik között a legtávolabb levő földrészek idegenci is képviselve voltak. A Budapesti Nemzetközi Vásár tartama alatt érkeztek a magyar fővárosba a török képviselőház tagjai Hassan beynek a török képviselőház alelnökének vezetésével, Henrik herceg, Vilma hollandi királynő férje, a rampoori navab, Kalkulla és Dresda főpolgármesterei, Esser német birodalmi miniszter, Steckinger osztrák kerteskedelmi miniszter és még sokan mások, a nemzetközi életben szerepet játszó gazdasági vezérférfiak közül. Valamennyien behatóan tanulmányozták a Budapesti Nemzetközi Vásárt. A külföldi előkelő vendégek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a vásárról és többben kijelentették, hogy a jövőben mint kiállítók is meg fogják jelenni Budapesten.

Áthelyezték a magyar nemzetiségű állomásfőnököket a Regátba. Az erdélyi és bánáti magyar nemzetiségű állomásfőnököket súlyos sérelem érte. Az összes magyar nemzetiségű főnököket, — számszerint százötven — áthelyezték a Regátba. Az Országos Magyar Párt illetékes helyen az állomásfőnökök sérelmének ügyében is elfogjátni.

Gyilkos villámcsapások. Az Erdély felett elvonuló zivatarok sorozatos szerencsétlenségeket okoztak. A marostordamegyei Magyarón Nagy György tizenhárom éves fiát sújtotta a villám. A gyerek fején a kalap és festén a ruha elégett. A zivatar közeledtekor a pásztorok a csordát hazaindították. Közben egy telen elmaradt és a gyereket visszaküldték utána. Ekkor érte a halálos szerencsétlenség. A szatmármegyei Aranyosmedgyesen Vezetán László gazdálkodó házában padlásán kukoricát morzsolt. A villám becsapott a házba és halálra sújtotta Vezetánt. A villámcsapás következtében a ház leégett, úgy, hogy Vezetánnak csak elszenesedett csontjait kapták meg. Több heti szárazság után a Székelyföldön is heves záporok voltak. Alsórákoson a villám becsapott egy fába és több embert megsebesített. Legsúlyosabban Rákosi Rebeka és Antal Mihály sebesültek meg.

Galambok színháza. A világ legkülönösebb színházáról a galambszínházról rendkívül érdekes cikket közöl a *Délbáb* új száma, amely 84 oldal terjedelemben, változatos és gazdag tartalommal jelent meg. Remek budapesti és külföldi rádióműsorokat, színházi beszámolókat, filmriportokat, folytatásos regényt, egyfelvonásos szindarabot és közel száz képet talál az olvasó a kitűnő színházi képalbumban.

Tárgyalni fogják a világosi méregkeverők pörét. Duma Florica, világosi méregkeverő és lársainak bünyűjét rövidesen tárgyalni fogja az aradi bíróság. Duma Florica hat rendbeli, Árdelán Józsefné, Borbély Katica és Todoraj Pálné egy-egy rendbeli gyilkossággal vádolva kerültek a bíróság elé.

Halálosvégű vita a legelőn. Tasnádbajon községben történt az alábbi sajnálatos eset. Sas Károly éjszakánként az urbéres község legelőjén legeltette lovait. Az urbéresek elnöke, Jakab Lajos elhatározta, hogy elfogja a tilosban legeltető gazdát. Terve sikerült és heves veszekedés keletkezett közte és Sas Károly között. A dulakodás során Sas Károly botjával fején sújtotta a közbirtokossági elnököt. Jakab Lajos elnököt a nagykárolyi kórházba szállították, de nem lehetett segíteni rajta, meghalt. A boncolás alkalmával megállapították, hogy Jakab Lajosnak természetellenesen vékonyak voltak koponya csontjai és ezért okozott halálos sebet a vékony pálca. Sas Károlyt a zivatar ügyészségre kísérték.

Súlyos szerencsétlenség történt Kézdivásárhelyen. A május 10-ik nemzeti ünnep alkalmával Kézdivásárhelyen súlyos szerencsétlenség történt. Az egyik mozsárágyú, amelyet Oprea városi szolga kezelt, hamarabb elsült, mint ahogy számították. Oprea arcát a lövedék teljesen szétroncsolta, valószínűleg szemévilágát is elveszítte.

Katonaságot kap Kézdivásárhely. Hír szerint Kézdivásárhelyre rövidesen katonaságot helyeznek. Ha megfelelő helyet fognak találni, akkor a jelenleg Brassóban levő altisztképző iskolát helyezik át Kézdivásárhelyre.

Szerezzünk új előfizetőket!

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Két felhívás.

Két, nagy jelentőségű felhívást kell megbeszelnünk gazdasági rovatumk hasábjain. Mindkét felhívás szoros kapcsolatban áll az erdélyi kisgazda társadalom jövőjével. Az egyik felhívást körlevél formájában dr. Nagy Endre, a székelykereszturi gazdasági iskola igazgatója küldte az iskolát végzett gazda ifjaknak. A másik felhívást az Erdélyi Gazdasági Egyesület elnökségének megbízásából, Török Bálint igazgató intézte Erdély gazda társadalmához.

Dr. Nagy Endre, a gazdasági iskola igazgatója körleveléből a következő sorokat ragadjuk ki:

„Egyik legfontosabb célja iskolánknak az étellel folytonos kapcsolatot tartani s annak tanulságait az iskolán belül és kívül érvényesíteni. Ez a cél legjobban úgy érhető el, ha végzett tanulóink a mienkek maradnak ezután is, hogy iskolánkat elvégezték. Egy ilyen állandó kapcsolat első láncszeme ez a levél, amely, mint élő lelkiismeret emlékeztet benneteket Kedves Fiaim arra, hogy a falunak, amely szült és felnevelt s melyben apáitok földje van, példátadó első embereivé kell lennetek gazdasági téren. Ha nem ezt teszitek, úgy a többi iskolánkat soha sem látott gazda abból fog bennünket megítélni, amit ti elmulasztottatok s a gazdasági haladás megáll. Hiszem, nem akarjátok ezt, nem azért tanultatok és dolgoztatok nálunk. Fel tehát az ujtó munkára! Alljátok az élre és mutassatok tudásotokkal, szorgalmatokkal jó példát. Mint azt már itt létetek alkalmával sokszor hangsúlyoztam, nem a nagy költségekkel járó befektetések mutatják a jó gazdát, hanem a jövedelmező, rendes, fokozatosan kiépített előhaladás. Ez a mi utunk, amely jelen helyzetünkben a következőket írja elő“.

Ezután ismerteti Nagy Endre levelében pontokban felsorolva azokat a legszükségesebb gazdasági teendőket, amelyek a mai világban elősegíthetik a gazda boldogulását. Felhívja levélben a figyelmet a helyesen végzett talajmunkák előnyeire, továbbá az ok-

szerü növénytermelés szabályaira. Nem feledkezik meg a körlevél a helyes állattartás szabályainak ismertetéséről sem. Végezetül kitér a gyümölcs és zöldségtermelés előnyeire is.

Dr. Nagy Endre levelét a következő sorokkal fejezi be“:

„Én, amig Istenünk erőt és egészséget ad hozzá, tanácsadótok maradok továbbra is és élő lelkiismeretek fogok lenni, aki minden adandó alkalommal felkeres falutokon és megnézi, számon kéri töletek a falu jövőjét, haladását, békéjét, boldogságát. Ugy dolgozzatok, hogy ne kelljen pirulnia miattatok annak az iskolának, amelyből kikerültetek“.

Mi meg azt kívánjuk: adja Isten, hogy ezt a munkát dr. Nagy Endre minél tovább végezhesse!

A másik levelet, mint jeleztük az Erdélyi Gazdasági Egyesület intézte Erdély gazdáihoz. Az Egyesület igazgatója, Török Bálint kifejti a körlevélben, hogy az erdélyi jellegű magyar fajta, fehér szarvasmarha tenyésztése mind szűkebb térre szorul. Pedig a traktorkorszaka letűnt, mert nagyon drágán dolgozik.

Majd így folytatja:

„Az Erdélyi Gazdasági Egyület évtizedek óta következetesen védte a magyar fajta szarvasmarha tenyésztését, sőt külön egyesület is alakított e célból és törzskönyveltette az arra érdemes erdélyi tenyészanyagot. Ma amikor a népies tenyésztés színvonalon tartása és emelése érdekében községi bikák van szükség, sajnos, alig lehet megfelelő, fogástalan apaállatokat beszerezni. Az apaállat neveléséhez nagy legelők szükségesek, a növendék állatok szabadon rohanhatnak a gyen-völgyön fel és le, jól fejlődhetnek az erdei maik, tüdejük, szabatossá válhatik a járása. A mai 200 holdas „nagybirtokból“ ilyen legelő területek nem szakíthatók ki. Erdély látta el egész Középeurópa igásőkor szükségletét és ma, amikor a külföldi vérfelfrissítés erdélyi jellegű magyar fajta szarvasmarhát

resnek, az Erdélyi Gazdasági Egyletnél, alig tudunk valamire való beszerzési forrást ajánlani. E kérdéssel az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató választmánya a legutóbbi ülésen foglalkozott és elhatározta, hogy felhívást intéz Erdély magyarfajta szarvasmarha tenyésztésével foglalkozó gazdaközönséghez, hogy magyarfajta szarvasmarha tenyészállományát jelentse be az egyletnek és a bejelentett tenyészetek legjobbait fogja ajánlani

ugy a községek apaállat beszerzési bizottságainak, mint a külföldi érdeklődőknek. Ha kellő számú tenyésztő jelentkezik az Erdélyi Gazdasági Egyesület törzskönyvelni is fogja a bejelentett állatokat.

Két olyan körlevelet ismertettünk, a fentiekben, amelyeknek óriási jelentősége lehet Erdély gazdatársadalmának életében. Ezért tartottuk szükségesnek, hogy, ilyen részletesen foglalkozzunk az ügygel.

Pácoljuk Porzol-lal a kukorica vetőmagot! A gazdák nagyon sok helyen másodszor kell hogy vessék a kukoricát. Az esősre fordult időjárás azzal a reménységgel biztat, hogy a most vetett kukorica kitűnően be fog válni. Felhívjuk a gazdák figyelmét a Porzol használatára. A Porzol-lal kezelt kukorica vetőmag gyorsabban és erőteljesebben csirázik, mint a pácolatlan. — Ezért mindenki pácolja a kukorica vetőmagját Porzol-lal. Az eljárás ugyanolyan, mint buza pácolás esetében.

A kormány a szárazsággal kapcsolatban szigorú intézkedéseket tett. Átmenetileg a zivatarok enyhítettek valamit a szárazság veszedelmén, a baj azonban még nem szűnt meg, mert tovább tart a hőség és szárazság. A kormány, Tatarescu miniszterelnök elnöklése alatt minisztertanácsot tartott és ezen nagyjelentőségű határozatokat hoztak a szárazsággal kapcsolatban teendő intézkedésekről. A prefektusok utasítást kaptak, hogy a gabonakészleteket vegyék pontosan számba és ha szükségesnek mutatkozik, foglalják le a készleteket. Megtiltotta a kormány a kikötőkben levő gabonakészletek elszállítását és beszüntette általánosságban a külföldi szállításokat. A minisztertanácsról a következő hivatalos értesítést adták ki:

„Az ideai mezőgazdasági terméskilátások következtében előállott helyzet tüzetes megvizsgálása után a kormány gazdasági bizottsága elhatározta, hogy 1. toábbi rendelkezésig felfüggeszti a gabonaművek és paszuly kivételét és 2. az inséges megyék lakossága ellátásának a biztosítására lerögzíti, leköti a beszerzett kukorica-készleteket. Ezután a bizottság 15 millió lej hitelt engedélyezett a közlekedésügyi minisztériumnak a máramaros-megyei utak rendbehozására, hogy ezáltal munkalehetőséget adjon a szegény lakosságnak.“ A kormány mindent megtesz a szárazság és a gyengének ígérkező termés következményeinek az enyhítése érdekében, de a polgároknak is közre kell működniük. Minden egyes polgár takarékoskodjék úgy az emberi, mint az állati élelmiszerekkel. Minden darab kenyérhéjat is el kell fogyasztani. Mérésékelni kell az eddigi bőséges és pazarló fogyasztást, a készleteket pedig óvni kell a megromlástól. Amíg lehet legeltetni kell az állatokat és a takarmányt későbbre kell tartogatni. A mezőgazdák készüljenek fel, hogy mihelyt megváltozik az idő, a tönkrement termés helyébe legalább takarmányt tudjanak vetni. Szóval mindenkinek könyörtelenül takarékoskodnia kell és gyűjtenie kell minden emberi és állati élelmet.

A legutóbbi esők hatása alatt a kormány újabb minisztertanácsot tartott és enyhített ezeken a rendelkezéseken. Sajnos azonban ezek az esők nem mentették meg a helyzetet és ezért mi a gazdák részére a legnagyobb takarékoságot tanácsoljuk.

Segítettek valamit az esők. A helyenként fellépő zivatarok és esőzések a terméskilátásokat megjavították. Hivatalos jelentés szerint az ideai termés háromnegyed része biztosítottnak tekinthető. Annál inkább lehet bizni ebben, mert az időjárás-kutatók hosszú nyarat jósolnak és ez sok mindent pótolhat.

Tovább emelkedik a gabona ára. A gabona ára Románia területén napról-napra emelkedik. Az ezelőtt néhány nappal még 400—450 lejes buzaárak 500 lej fölé emelkedtek. Ezzel kapcsolatban a liszt és kenyér ára egész Romániában megdrágult. A Bánátban a következő áron vásárolták a gabonát: Buza 500—520, zab 250, árpa 270, kukorica 220—230 lej mázsánként.

Ha sikert akar elérni,
hirdessen a

„MAGYAR NÉP“-ben!

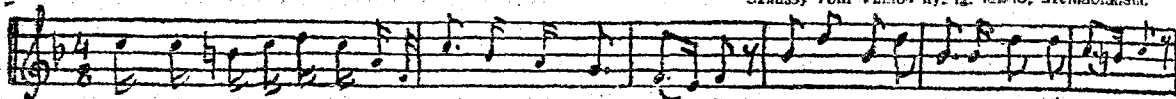
Művelődési mozgalmak.

Székely dalok és dallamok.

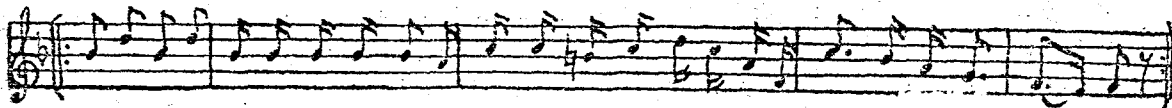
8. Kapum előtt, kapum előtt mennek a huszárok...

(Néia.)

Lassú táncleptére.

Gyűjtötte és kottába az át:
Szilassy Tóth Vilmos ny. iz. 1886. Szendrőbrahm.

1. Ka-pum e lött ka-pum e-löit men-nek a hu-szá-rok. Hej de s épen s ól a trombi-tá-juk;

Egy kö-zü-lék o-lyan bú-ssen fujja: Én a ti-éd, te az e-nyém nem le-he-tünk so-ha.

EGYESULET A KÖZGAZDASÁG SZOLGALATÁBAN. A dési ref. férfi szövetség ülést tartott Dr. Parádi Ferencz igazgató-főorvos elnökele alatt. A szövetség tagjai zsufolásig megtöltötték a reformátusok kulturházát. Ott volt a dési magyarság minden rétege és nagy érdeklődéssel hallgatták meg Dr. Csek Sándor bankigazgató, lapunk régi munkatársának előadását, az új konverziós törvényről. Az előadó élénk megvilágításban mutatta be a törvény kedvezményeit és kimutatta, hogy elérkezett az idő, amikor a hitelezőknél is meg van a teljes hajlandóság becsületességgel megállapodni a véglegesen rendezni adósaikkal való jogviszonyukat. Az előadást érdekes vita követte, melyben résztvettek Dr. Bene Ferencz ügyvéd ref. főgondnok, a dési magyar párt elnöke, Dr. Bíró József, Dr. Gogomán Antal, Kovács László ref. esperes, Farkas Albert ref. lelkész, Rátöny Tamás, Gombár Ferencz ref. gondnok és számosan, Dés mezőgazda, iparos és kereskedő társadalmának köréből. Kíváncsiak volnának, hogy vidéki központok magyarsága kövessék a désiéket által adott jó példát és az egyesületek kultur munkájába kapcsolja be a gazdasági kérdések ismertetését és nyilvános megvitatását.

IPARI TÖRVEY

Mennyi adót fizetnek a kisiparosok?

A kisiparosok adójára vonatkozólag a következőket kell tudni. Kisiparosnak tekintik a törvény azt az iparost, aki az ipartörvény alapján valamely ipari szervnek tagja, nem használ út létesítményénél nagyobb gépet és nem foglalkoztat 7 munkásnál többet. A munkások számába a mester beleszámít, a tanulók és napszámosok azonban nem. A kisiparosok adóján az utóbbi időben lényegtelen könnyítéseket eszközöltek. Így például nem fizetnek fényüzési- és forgalmi-adót. Aranynevezett patenta fixa alapján kivetett adó azonban nem változott. Eszerint a kisiparosok tíz osztályba tartoznak adófizetés tekintetében. A tíz osztály a következőkben szabja meg a kisiparosok adóját:

1. 5000 lei évi jövedelemig	300 lei
2. 5001-10000 lejig	700 "
3. 10001-15000 "	1200 "
4. 15001-20000 "	1800 "
5. 20001-25000 "	2300 "
6. 25001-30000 "	3500 "
7. 30001-35000 "	4600 "
8. 35001-40000 "	6800 "
9. 40001-45000 "	9000 "
10. 45001-150000 "	14000 "

Köszönetnyilvánítás. Igaz tisztelet Uraim! Kötelességemnek tartom, Önöknek az Önök által gyártott Togal-készítményekért köszönetemet nyilvánítani. Munkám után bizalmamat minden gyógyszer iránt elvesztettem, Togal-vel végeztem az utolsó kísérleteket, hogy rheumatikus tagfájdalmaimat megszüntessék. Ma minden szenvedőnek legmelegebben csak azt tanácsolhatom, hogy csak Togal-t használjon, mert ez az egyetlen gyógyszer, mely engem megmentett. Hálából a Togal-t minden szeretőmnek legjobb meggyőződés szerint fogom ajánlani. Cernăuți, 1932. nov. 17. Riz Géza

Megkezdődött a gyógynövény gyűjtés

Még ma kérje
CSERJESI:Szegény ember
gazdasága

című gyógynövénykönyvet

Küldjön te postautalványon 30 lejt

a MINERVÁHOZ
Cluj-Kolozsvár Str. Regina Maria
és azonnal kötelességtelenesen
megkapja.

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

Mulattató

MAGYAR NÓTA.

Szép nóták, hol fakadtok,
Réten, hegyek között?
Rátok napfény sütött-e,
Vagy zápor öntözött?

Vagy könnyben ott fürödtök
Bus szivek mélyében
S onnan szálltok ki éjjel,
Ha minden rég pihen?

Milyen szárnyakon repültök?
Vissz tán angyalcsapat,
Ha hajnalkor e földre
Hangos, friss dal szakad?

A messze, messze tájról
Hoz íán a fuvalom,
Hogy szebb jövőbe hinna
Tanuljunk a dalon?

Miért, hogy hangotokra
Egyik szív fölnevet,
A másik meg magábar
Sír fájó könnyeket?

Titok marad örökké,
A nóta mint terem.
Nő, mint a fű a réten,
Látatlan, hirtelen.

Virulj és lelkesíts csak,
Magyar, szép nótafa,
Fakassz ezernyi bimbót
S ne fonnyadj el soha!

Feleki Sándor.

A repülő veszedelem.

A kolumbácsilég az utóbbi években sok bajt okozott az állattartó gazdáknak. Igazi hősiességű az 'Alduna vidékéről messze fekvő vidékekre is eljutott és óriási károkat tett az állatállományban.

A kolumbácsilég az 'Aldunába folyó, széles vizű, kristály tiszta helyi patokokban él a leírás szerint és onnan rajzik ki rendszeresen május napokon.

A nép hiedelme azt tartja, hogy a mérges vérszívók egy Galambóc vára közelében levő barlangból rajzanak ki. A szerb nép Galambócot, Kolumbácsnak hívja. Innen kapta a kolumbácsilég is elnevezését. A szerb néphiedelem szerint a legyek abból a barlangból repülnek elő, amelyben Szent György lovag megölte a sárkányt.

A kolumbácsilég három milliméter hosszú legyecské, megjelenése alkalmával olyan tömegesen szokott fellépni, hogy rajai valószínűséggel elsötétítik az eget.

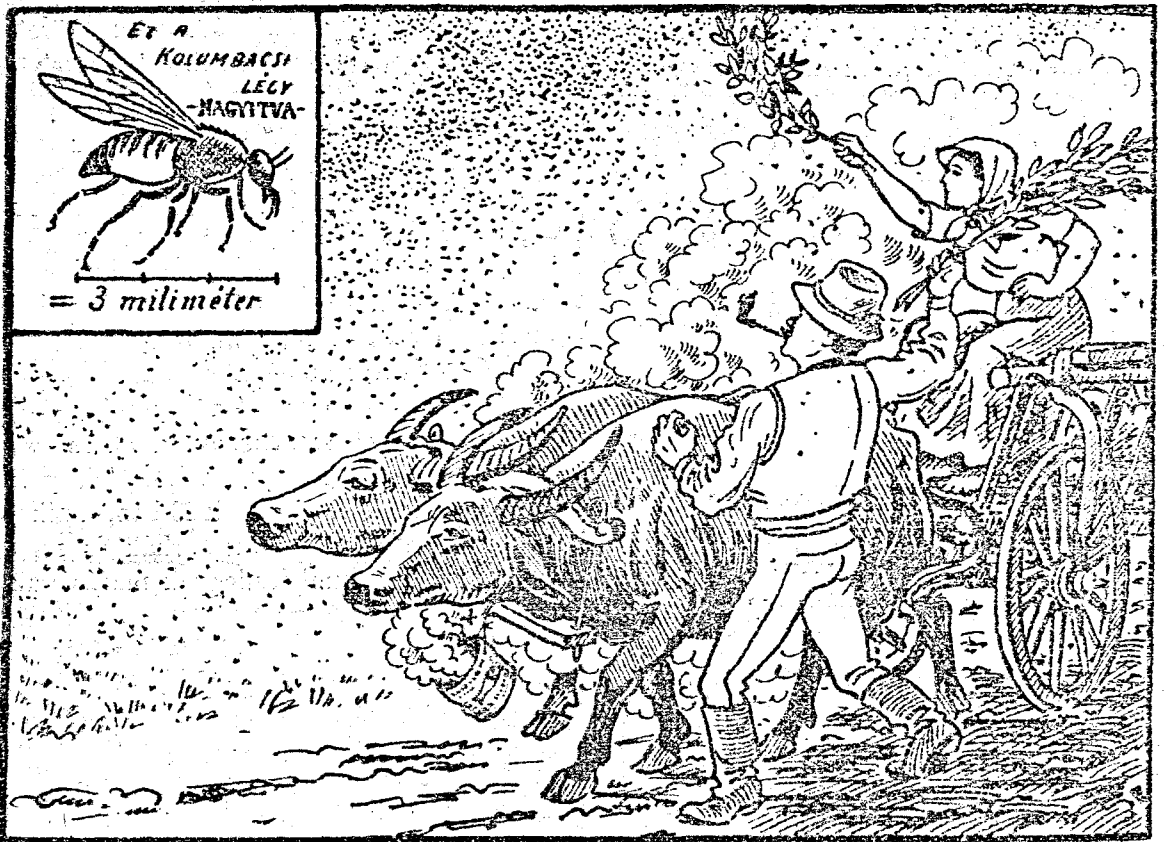
Megtámadja a legelésző állatokat és nem tesz különbséget szarvasmarha, ló és sertés között. Ismeretesek olyan kártételei, például az 1880-as évek elején és 1923-ban, amikor az Alduna mentén a szarvasmarhák és sertések ezrei estek a kolumbácsilégek marásának áldozatául.

A kolumbácsilég elsősorban az állat szőrtelen testrészeit támadja meg. Ezenkívül kedvenc támadási helyek számára a test különböző nyílásai, mint az orr, fül, száj és az ivarszervek tájéka. A kolumbácsilégek sokszor behatolnak az orr nyílásba és az állat orrának nyálkahártyáját összecsapják. Ez okozta azt a balhiedelmet, hogy az állatok halálát tulajdonképpen fulladás okozza. Ilyenkor ugyanis az orr bedagad, az állat nem tud lélegezni.

A csipésből származó veszedelem többrészből tevődik össze. Sokszor már az is végzetessé válik, hogy a légy-rajok csipéseikkel halálra üzik a szerencsétlen állatokat. A kifárasztott és elkinzott állaton a csipés után sokszor már egy félóra múlva jelentkeznek azok a jellemző tünetek, amelyek az állat halálát okozzák. Nagy idegesség és izgatottság lepi meg az állatot. Nehezen lélegzik, ütüre gyorsan ver, a szív rendetlenül működik. Nagy láz közben következik be a halál. A könnyebb kiemeléssel esetekben a láz alább hagy és az állat jobban lesz.

Az állatok boncolása alkalmával megállapították, hogy nemcsak helyi gyulladások lépnek fel a kolumbácsilégek csipése után. Például a szívburokban is elváltozásokat kaptak. Ezenkívül a májban, agyvelőben, különböző mirigyekben találtak súlyos bonetani jeleket.

Az utóbbi évekig általános volt az a feltevés, hogy a kolumbácsilég csipése azért veszedelmes, mert az orr bedagadása után a

állat megfullad. Már több tudományos alapja volt annak felfogásnak, hogy a csipés által okozott helyi gyulladások elmergesedése okozza az állatok elhullását. A legujabb kutatások szerint minden kétséget kizárólag bizonyosodott, hogy a kolumbácsilegy éppen olyan mérges állat, mint például a vipera. Csipés alkalmával tehát a kolumbácsilegy szivóján keresztül méreg jut az állat szervezetébe és ez okozza a súlyos mérgezési tüneteket.

A kolumbácsilegy mérgeinek vizsgálata alkalmával megállapították, hogy főképpen a lélegző idegközpontot bénítja és göresős összehúzódásokat okoz. Rendkívül érdekes kísérleteket végeztek tengeri malacokon és házi nyulakon a kolumbácsilegy mérgeire vonatkozólag. Vizes kivonatot készítettek a kolumbácsilegyek fejéből és azokat a kísérleti állatokba fecskendezték be. Rövid idő múlva gör-

esős és fulladási tünetek között pusztultak el az állatok.

Sokan attól tartanak, hogy a kolumbácsilegyek olyan mértékben lepték el Erdély keleti részét, hogy állandóan meg fognak ezeken a helyeken telepedni. Ettől azonban nem igen kell tartani, mert a kolumbácsilegyek eljutottak már többször Bajorországig, sőt Németország északi részében is okoztak kisebb károkat. Remélni lehet, hogy az időjárás megváltozásával és a rajzási idő elmulásával ezek a veszedelmes vérszívók is el fognak tűnni. Ne feledkezzék meg azonban senki arról, hogy idén milyen óriási kárt okoztak a kolumbácsilegyek. Jövőre ha megint megjelennek, készüljön fel mindenki fogadtatásukra, mert mint előző számunk „Tanulmány” rovatában közöltük, nagyon olesó védekezőeszközök állanak rendelkezésünkre.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
 hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar kölelesség biztosítását ide átadn

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A virágok és emberek követségben.

Rettenő nagy szárazság átkozta a világra.

A növényzet tikkadtan, elsárgulva busult a kertekben, mezőkön, réteken mindenfelé. Alig nyíltak ki a szirmok a nap meleg csókjától máris elszáradva, elhervadva peregték le a kiaszott földre. A földre, mely repedésekkel volt tele, mint fájó sebeket hordozó test. Igen, a jó anyaföld is szenvedett. Nem tudta bírni a kiaszott keblén gyermekait: a növényeket.

Az emberek csüggedten, fáradtan ténferegtek a szokatlan hőségben. Szemük reménykedve kémlelte az eget. Fellegeket vártak, fellegeket reméltek, de helyette gyönyörű tiszta kék bolt borult a gondterhes fejek fölé.

— Miért dolgoztunk? Miért fáradtunk? kérdezték a csüggedő természetűek.

— Mit vétettünk? Tünődtek a gondolkozók.

Néha sötét fellegek kezdtek gyülekezni, de ilyenkor hirtelen szél kerekedett és elfújta az esőt.

A fellegek morogtak a szél ellen.

— Mit háborgattok? Miért akadályoztok munkánkban, mikor mi áldást akarunk permenyezni a földre?

A szél haragosan válaszolt:

— Parancsot kaptam, hogy széllel kergesselek s a jó katona teljesíti a rendeletet, azt sem kérdi miért?

A virágok között egyszerre mozgalom indult meg. Elmentek az Ur elé és könyörögni fognak, mert ha így tart, mindnyáján elpusztulnak.

Az Ur kegyesen fogadta és békével bocsájtotta utnak a virágokat.

Azon éjszakán finom esőcsep-

pek szitálták be a kerteket. Épen csak annyi, ami egy napra megmentette az ártatlan virágokat, de az emberek terményeinek nem használt semmit. És ez így ment továbbra is...

A föld száraz, szikkadt maradt, a repedések szélesebbek lettek, csak a virágok éledtek a finom kis permetegtől, mely inkább a harmathoz hasonlított, mint az esőhöz.

Ekkor egy bölcs ember megtudta, hogy a virágok küldött-séget menesztettek az Urhoz.

— Nosza rajtal — Ezt a jó példát követni kell! — mondotta a bölcs.

Kiválasztották a legjobb szónokot.

— Uram miért sujtol bennünket? — kérdezte fájdalmas hanghordozással. Nem munkáltunk-e eleget? Nem hullott-e homlokunk verejtéke a földre, melyet fáradsággal megdolgoztunk és maggal bevetettünk? Engedted kikelni, örömünk telt benne és most hagyod, hogy éhhalál elé nézzünk gyermekeinkkel együtt.

Az Ur szomorú mosollyal hallgatta a szó áradatot, nem szólt közbe semmit, de homloka el volt borulva, mint a fellegeké!

— Ti csak munkáttal dicsekedtek, melyet anyagi jóvoltotokért végeztetek, mondotta, mikor a szónok elhallgatott, de bűneiteket nem is említetek. Pe-

dig azok is tudva vannak előttem.

Elveszitek könnyű szerrel mások életét, és ugyanugy eldobjátok a magatokét. Elragadjátok embertestvéretek szerzeményeit, hogy magatok munkanélkül tobzódjatok a jóban.

Megejtitek mézes szóval az ártatlanságot. Igazság helyett a hazugságot választottátok. Mondjam tovább?

— Uram ez úgy volt mióta a világ fennáll és te mindég megbocsátottál.

— De most már betelt a mérték! Dörgött az Ur szava keményen. Bűneitek úgy megsokasodtak, hogy a mi eddig csak kivételes szomorú elévéltyedés volt, ma már megszokott, mindennapi eseménnyé kezd válni. Az ártatlan virágok példájára mertek hivatkozni, ti, akik az ártatlanságot is megrontjátok: rossz példát adtok az ifjuságnak.

Az Ur szava igazságával úgy hatott, mint a pörölycesapás. A kérvényezők lehajtott fővel távoztak el bűneiknek súlya alatt.

Gál Lajosné.

JÓ SAJTOT CSAK JÓ TEJOLTÓVAL
LEHET KÉSZÍTENI.

A „SCHWEIZI TEJOLTÓ”

nem romlandó, megbízható. — Vigyázzunk a névvel!
Gyártja EGGER & Co. R.-T. Vegyészeti gyár Cluj-Kolozsvár

Ugyanott kapható a „Sajtkészítés Kézikönyve”
15 lei előzetes beküldése ellenében.

MŰLÉP

szép vékony lapok tisztán viaszból készítve 1 kg. 160 leu Salakmentes viaszt átdolgozok 25% levonással, vagy 35 leu ráfizetéssel Tiszta viasz veszek, mintal árajánlással kerék.

TÓTH ISTVÁN méheszele
Cluj-Kolozsvár, Str. Dorobantilor 74.
Postai csomagolás díjtalan.

Apróságok • Adomák

Különös villámesapás. Közismert dolog, hogy a villámesapás hatása nagyon szeszélyes szokott lenni. Megtörtént például, hogy a gyermekét szoptató anya villámesapás következtében meghalt, a gyermeknek pedig semmi baja sem lett. Soha sem lehet tudni, a villámról, hogy száraz villám-e vagy gyújtó hatása. Most Franciaországban újabb eset történt, amelyik a villámesapás szeszélyességét igazolja. — Lapeau franciaországi község mellett vihar pusztított. A villám becsapott a juhakolba és az összes fekete juhokat megölte. A fehér színű juhok sértetlenek maradtak.

Jól elmaradt a világtól!

Ivan Danjusev orosz katona a világháboruban gránát-nyomás következtében megvakult és megsiketült. A rokkant katonán egy moszkvai kórházban műtétet hajtottak végre. Ivan Danjusev a műtét után visszanyerte látását és hallását. Mikor magához tért, első szavai ezek voltak:

— Sokáig éljen a cárl!

Különbség

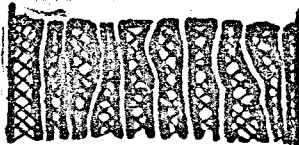
Kérdik a bakától, ki a nagyobb ur: a generális-e vagy a falujabeli jegyző:

— A generális — feleli habozás nélkül, — mert ha ő doboltat, több nép megy a dobszóra, mint ha a jegyzőnk doboltat...

Terjesszük a „Magyar Nép“-et!

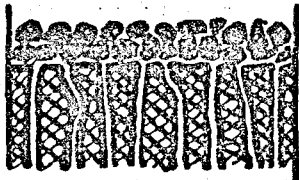
Tanuld meg!

Miért jelent a kapálás öntözést? A száraz időjárás miatt különös jelentősége van a kapálással való öntözésnek. Első pillanatban különösen hangzik, hogy a kapálás segítségével öntözni lehet. Ha azonban utánna nézünk a dolognak, megállapít-

A föld hajszálcsovein keresztül könnyen elpárolog a nedvesség.

hatjuk, hogy ez az állítás minden tekintetben igaz. A nedvesség, amint a föld felszínére esik, természetes sulyánál fogva a föld belsejébe igyekszik hatolni. Az első vízsepp egy kis lyukacskát fur magának. A lyukat a következő esősepp meghosszabbítja, úgy, hogy rövidebb-hosszabb, hajszálvékonyságú csövek alakulnak, amelyek mind

A megkapált földben a hajszálcsovek kivezető nyílásait a göröngyök és a szétomló föld eldugják. A víz a földből nem párologhat el.

mélyebbre érnek le. Ezek a csövecskék, — azonkívül, hogy a víz levezető csatornái, a föld lélekzetvételeit is szolgálják. Ha azonban szárazság áll be, úgy ezek a csövecskék igen veszedelmessé válhatnak, amennyiben a hajszálcsovecskék törvényének alapján a föld belsejéből a vizet — mintahogy a lámpabél vezeti a petroleumot — a felszínre vezetik és itt a meleg és szél behatása folytán a víz igen nagy mértékben elpárolog. Rendkívül fontosságú feladat tehát az, hogy a

földre jutott nedvességei megálló eljárással megtartható. Ennek egyik legelső követelménye az, hogy a hajszálcsovecskék felső végét állandóan eldugjuk. Ha megbontjuk a föld felszínét a víz behatol a földre azután nem párolog el. A hajszálcsovecskék végét mindig boronálással tartólhántással vagy kapálással bontjuk meg. Ezzel az eljárással a földre hullott csapadék legnagyobb részét a növények számára a földre megőrizzük.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadói fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek lej, (orvosi tanácsokért 30 lej könnyebbség okáért bélyeg, mert ennek költségeit mi fedezhetjük. Ha a választ követően kívánják, ezenfelül még azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva

P. L. A melegágyból kis palántákat mielőtt a helyükre tetik, előbb kitűzdelik. Ezt a levelet kertészek pikirozásnak hívják. A palánta csak pikálás után kerül állandó helyére. A déli alkalmával a palánták kerseit visszavágják és többágyú gyökér sarjadzásra teszik. Az ilyen palántákból a növények gyönyörűen fejlődnek és sok termést adnak.

L. B.-né. A magas cipőszelése egészségtelen. A sarvaságának minden esetben a szár hosszúságához kell alkalmazkodnia. A 3-4 centiméteres sarok rendesnek mondható.

6 centiméternél magasabb sarok feltétlenül ártalmas. Olyanoknak, akik sokat járnak, ajánlatos alacsony sarkot viselniük.

M. L. A dinnye vetésével kissé elkésett, amennyiben a vetési idő április végétől május közepéig tart. Megpróbálhatja azonban most is. A dinnyét kétféleképpen termelheti és pedig vagy meleg-ágyban vagy, pedig szabad földben. A dinnye termeléshez egy rész meleg éghajlat, másrészt jó termőföld szükséges. A sárgadinnye mérsékeltlen kötött és nedves eget tartó agyagos földet, míg a görögdinnye a televényes és gyengébb kötöttségű homokot kedveli. Kiválóan alkalmas a dinnye-termelésre az erdei irtásföld és a gyepörös. A dinnyeföldet trágyázni célszerű, vagy legalább a fészkek helyét kell megtrágyázni. Vetéshez többéves magot ajánlatos használni. A magot fészkekbe vetjük, amelyek egyenes sorokban álljanak és a sorok a sárgadinnyénél 2 és fél méter, míg a görögdinnye sorok 3 méter távolságra legyenek egymástól, míg az egyes fészkek a sorokban a sárgadinnyénél 1 és fél méter, a görögdinnye fészkei 2 méternyire legyenek egymástól. Egy fészekbe 4-5 magot teszünk és körülbelül 3 centiméternyire befedjük porhanyó földdel. 8-10 nap múlva kikel a dinnyepalánta. Ekkor 2-3 erősebb palántát megnagyunk fészkeként, míg a többieket kigyomoljuk. Mikor a sárgadinnyén a harmadik hajtás is kibujt, akkor elvisszacsipjük, mire a második hajtás terméshozó indákat hajt. A görögdinnyét nem szokták visszacsipni. Mikor a második izból kifejlődött két inda megnőtt és 5-6 levél van, akkor ezen indákat az ötödik levél után lecsipjük. A dinnyét kétszer kell megkapálni. Először megkapáljuk, amikor a dinnye kikelt, másodszor pedig 4-6 hét múlva kapáljuk meg. Egyéb ápolást a dinnye nem igényel.

A szerkesztésért felelős

GYALLAY DOMOKOS

Első áldozóknak, bérmlóknak imakönyvek olcsó árakon nagy választékban a MINERVÁNÁL

Lakner: Lelki harmat (ima és énekeskönyv) —	35 L
Nefelejts (a kath. ifj. részére) —	35
Jézus taníts meg imádkozni (a kat. gyermek imakönyve sok képpel, misemagyarázattal, kereszt- uttal) lekele kötésben —	40
Ugyanaz (leherkaucsukra festett színes szentkép- borítással) —	130
Gyémántok (kiszalaku 5-6 cm. imakönyv) képes kaucsuk kötésben —	115
Isten a valódi szeretet ifjuságnak és felnőtteknek) képes leherkaucsuk kötésben —	140
Ugyanaz képes feketekaucsuk kötésben —	176
Sik-Schütz: Imádságoskönyv az ihóság és fel- nőttek számára —	180
Cséplő: Üdvösség gyöngyei (párnázott fekete- vásznon kötésben —	98
Bangha: Imakönyv (lekele bőrkötésben) —	98

Vidékiek, ha a pénzt előre beküldik, portót nem fizetnek
Utánvételnél a portó 20 lejtől felfelé

Rendeléseket azonnal intéz a **MINERVA**
Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (Deák Ferenc-u) 1

Leszállított árakon!

Gazdasági Könyvek.

Bernátsky: A Gyümölkentészet elemei 236 oldal	38 Lei
Billera: Szerves (istálló-, zöld-, komposzt-) trágyák 82 oldal	17 Lei
Billera: Műtrágyák és műtrágya- zás 196 oldal	29 Lei
Éltető: Sajt- és vajgyártás 120 oldal	62 Lei
Krenedits: Baromfitenyésztés 251 oldal	62 Lei

Az előre beküldött összeg ellenében
azonnal portómentesen küldi a

MINERVA

Cluj-Kolozsvár, Strada Regina Maria
(v. Deák Ferenc-u) 1 szám.

Szervezőbizottság

Hátralékos előfizetőink felszó-
lítását a kitöltött postautalvá-
nyokkal tovább folytatjuk s a
Szatmár megyében levő összes
hátralékosainkat felszólítottuk.
Megkezdettük ezenkívül Szilágy-
megyében levő hátralékosok ré-
szére is az utalványok kitöltését és
elküldését A felszólításokat, illető-
leg postautalványokat a hátralé-
kos előfizető lapjához mellékeljük
s az ott feltüntetett összeget az
utalvány felhasználásával kell
beküldeni

Felszólítunk minden hátralé-
kos, hogy ne halogassa a pénz
beküldését, hanem igyekezzék
rendezni tartozását, mert különö-
sen a most kezdődő nyári időszak-
ban jön be a legkevesebb pénz s
ha az előfizetők nem látják be a
mi helyzetünket s tartozásaitkat
nem fizetik ki, nincs honnan be-
szerezni a lap előállításához a
szükséges pénzüsszeget. Lapun-
kat kizárólag az előfizetők pénzén
tartjuk fenn, tehát minden hátrá-
lékos előfizetőnek tudnia kell,
hogy az ő pénze is hozzájárul a
költségek fedezéséhez. Ha valaki
nem tudná egy összegben bekü-
ldeni tartozását, fizesse ki annak
felét most s 1-2 hónap múlva a
többi. Ez így is nagy segítség ré-
szünkre s a hátralékosnak sem
lesz egyszerre olyan nagy ki-
adása. Reméljük, hogy mindenki
megszíveleli felhívásunkat s be-
csülettel tesz eleget fizetési kö-
telezettségének.

Cz. M. Ozsdola. A. P. Dicső-
szentmárton. J. I. Szatmár. K. L.
Nagybacon. H. M. Zilah. D. L.
Erdőhegy. P. S. Torda.

Itt felsorollak az új előfizető-
kért lelkes és önzellen támogatá-
sukért fogadják mély tisztele-
lünket, hálánkat és köszönetün-
ket. Bizalommal kérjük és vár-
juk további eredményes támoga-
tásukat

Tizennégy év óta küzd a
„MAGYAR NÉP”

a magyar nép kisebbségi jogaiért.

Aki a

„MAGYAR NÉP”-et

támogatja és terjeszti, az a magyarság
 boldogulását segíti elő

Z. J. Köpec: A „Szenthárom-
 ság” kaszák hirdetése rövidesen
 megjelenik lapunkban s abból tá-
 jékoztatást nyer Ön a kaszák árá-
 ról is.

A következő befolyt pénzeket
 nyugtázzuk: B. I. Györgyószent-
 miklós 150 (Takarékosság kifeje-
 tése, r. 1934 dec. 31-ig), özv. M.
 P.-né Magyarpécska 150 (Takaré-
 kosságtól átvéve). D. Á. Barót
 155, H. J.-né Románfodorháza
 150, H. K. Szilágysszeg 150, T. L.
 Nagykároly 155, S. M. Szilágyzo-
 vány 110, Sz. Zs. Aranyosgyéres
 150, Cs. I. Karácsonyfaiva 100, D.
 Zs. Bágy 150, B. M. Gyanta 155,
 K. J. Kövesegyháza 155, G. J.
 Karcfalva 155, J. I. Hadikfalva
 100, K. J. Zágon 155, K. A. Szád-
 vörösmart 305, F. J. Szinérvár-
 alja 155, E. J. Nagymajtény 150,
 M. S. Torda 150, F. D. Székely-
 szenterzsébet 150 lej.

GAZDÁK!

**Porzolozzátok az ujravetett
 kukoricát!**

Csak így biztos az ujravetés sikere!

A Porzol beszerezhető:

AGROTECHNICA, CLUJ-KOLOZSVAR
 CALEA REGELE FERDINAND 5.

VEZÉRKÉPVISELET:

FREDERIC SPÖDHEIM & Co. R. T. BUCURESTI
 STR. SFT. CONSTANTIN 4.

Örök értékek — olcsó áron!

A teljes latin-magyar **Misszale**
 a római misekönyv szerint
 ismét kapható a
Minervánál

Egész vászonkötésben vörösmetszéssel —	208' — Lei
Egész vászonkötésben arany metszéssel —	248' — .
Finom bőrkötésben vörösmetszéssel —	398' — .
Finom bőrkötésben arany metszéssel —	448' — .

A pénz előzetes beküldésénél portól
nem számítunk.

Ulánvételes küldésnél a portó 20 L.

MINERVA

Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria 1 sz.

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

**mezőgazdasági és közgazdasági
 folyóirat.**

Mutatványszámot ingyen küld a
 kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Str.
 Baron L. Pop (Brassai ucca) 5.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei